

Рецензія

кандидата філологічних наук, доцента,
доцента кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу

Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича

на дисертаційну роботу **БАСАРАБИ ІРИНИ ОЛЕГІВНИ**
„Ідіоматичний простір англomовного художнього військового тексту”,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 035 «Філологія», галузь знань 03 Гуманітарні науки

Дисертація Басараби І. О. присвячена дослідженню структурно-семантичних особливостей функціонування фразеологічних одиниць в англomовних художніх текстах на військову тематику. В центрі уваги дослідниці лінгвальні та функційні особливості фразеологічних одиниць в досліджуваних текстах, вмотивованість й метафоричність, а також аналіз ідіоматичного простору англomовних художніх текстів на військову тематику у лінгвостатистичному вимірі.

Для написання повноцінної оригінальної розвідки здобувачка створила надійну теоретико-методологічну базу, до якої залучила сучасні фразеологічні дослідження українських та зарубіжних учених.

Дисертаційна робота є **актуальною** і своєчасною у плані вивчення основних системних і функційних особливостей фразеологічного складу мови, з'ясування потенціалу фразеологічних одиниць сучасного англomовного художнього текстопростору, а також підбору і коректного застосування верифікаційного інструментарію дослідження ідіоматичного простору англomовних художніх текстів на військову тематику. Актуальність наукової розвідки підсилюється також необхідністю залучення до сучасного лінгвістичного аналізу квантитативних методів як ефективних інструментів доведення достовірності результатів дослідження.

Положення, висунуті в дисертації, безумовно містять **наукову новизну**, яка полягає в тому, що у роботі: вперше застосовано комплексний підхід до визначення

фразеологічної одиниці та її ролі в англomовних художніх текстах на військову тематику; удосконалено класифікацію фразеологічних одиниць англomовних художніх текстів на військову тематику з урахуванням їхніх лінгвальних особливостей; вперше здійснено семантичну класифікацію фразеологічних одиниць англomовних художніх текстів на військову тематику на основі категоріального підходу; вперше схарактеризовано ідіоматичний простір англomовних художніх текстів на військову тематику та семантичний статус фразеологічних одиниць в англomовних художніх текстах на військову тематику з урахуванням умотивованості, ідіоматичності, внутрішньої форми та метафоризації; набув подальшого розвитку аналіз функційних особливостей фразеологічних одиниць в англomовних художніх текстах на військову тематику, а також комплексний підхід щодо застосування квантитативних методів для встановлення закономірностей реалізації лінгвальних та функційних особливостей фразеологічних одиниць в англomовних художніх текстах на військову тематику.

Обґрунтованість та достовірність результатів дослідження підкріплюються досить великим масивом матеріалу дослідження (проаналізовано 1670 фразеологічних одиниць, відібраних із семи англomовних художніх текстів на військову тематику загальною кількістю 3376 сторінок).

Методика аналізу лінгвальних особливостей функціонування англійських фразеологічних одиниць у художньому тексті на військову тематику безсумнівно є надійною, адже, окрім описових методів лінгвістичних досліджень використано ймовірно-статистичні та квантитативні методи, а отже інтерпретацію результатів наукової розвідки виконано за допомогою грамотно дібраного і науково обґрунтованого методологічного інструментарію.

Рецензована робота є оригінальною авторською працею, вирізняється ґрунтовністю розробки теми, міцною фактологічною базою, глибиною вивчення лінгвальних та функційних особливостей фразеологічних одиниць у відібраному текстовому експериментальному матеріалі. Представлені в дослідженні положення достатньо аргументовані та характеризуються серйозним теоретичним підґрунтям (опрацьовано понад 200 джерел).

Дисертація достатньо **апробована**: основні положення дисертаційної роботи та результати дослідження висвітлено у *двадцяти* публікаціях, *вісім* із яких вийшли друком у фахових виданнях України в галузі філології (5,03 др. арк.), *одна* – у періодичному виданні науко-метричної бази Web of Science у галузі філології (1,15 др. арк.) та *одинадцяти* тезах доповідей на міжнародних і всеукраїнській наукових конференціях (1,21 др. арк.). Загальний обсяг публікацій становить 7,39 др. арк.

Робота чітко структурована, науковий пошук логічний, завдання вирішуються послідовно. Дисертація складається з анотацій двома мовами, списку опублікованих праць автора, переліку умовних позначень, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури (232 найменування, з яких 138 – іноземними мовами), 9 додатків загальним обсягом 113 сторінок. Загальний обсяг дисертації – 358 сторінок, основний зміст роботи викладено на 199 сторінках.

Дисертація Басараби І. О. за структурою і змістом відповідає встановленим вимогам, не містить текстових запозичень. Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Водночас, не піддаючи сумніву теоретичної та практичної цінності дисертації Басараби І. О., вважаю за необхідне звернути увагу на певні критичні зауваження, рекомендації, а також питання, що потребують додаткового висвітлення або пояснення:

1. Об'єктом дослідження названо „фразеологічні одиниці англomовних художніх текстів на військову тематику”. Варто було б пояснити, чому об'єктом дослідження не обрано власне фразеологізми військової сфери, які утворюють особливий шар військової фахової мови.

2. Окреслюючи функціонування фразеологічних одиниць в англomовному художньому тексті на військову тематику, на сторінках 157 – 159 дисертації авторка виділяє групи фразеологізмів відповідно до способів формування ними атмосфери твору, такі як, наприклад, специфічний колорит, створення образів, емоційний заряд, вираження символізму, тощо. Виникає запитання: якими критеріями послуговувалась дослідниця, укладаючи таку класифікацію і чи є кількісне підтвердження превалювання фразеологічних одиниць певної групи?

3. Важливо дізнатися, у чому полягає роль переосмислення як основи процесу фразеологізації, що визначає структурно-семантичну специфіку та ідіоматичність значення фразеологічних одиниць?

Всестороннє вивчення дисертації Басараби І. О. дозволяє зробити висновок про те, що рецензована робота є актуальною, самостійною, завершеною працею, що вирішує поставлені дослідницькі задачі, має високий науково-теоретичний рівень та практичну цінність. Дисертація „Ідіоматичний простір англомовного художнього військового тексту” цілком розкриває тему, відповідає заявленій спеціальності, а також вимогам, передбаченими пунктами 5-8 Постанови Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження доктора філософії” від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановою КМУ № 341 від 21.03.2022), а її авторка, **Басараба Ірина Олегівна**, заслуговує присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 „Філологія”, галузь знань 03 Гуманітарні науки.

Рецензент –
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри комунікативної
лінгвістики та перекладу
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Анна ЗАСЛОНКІНА

Підпис *Заслонкіна А.*
Учений секретар Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Сидоренко Н.
" 20 " листопада 23

